

Oponentní posudek diplomové práce

Název práce: Strach v úkolové situaci v matematice
Autorka práce: Bc. Blanka Neudörfllová
Vedoucí práce: doc. PhDr. Isabella Pavelková, CSc.

Autorka se ve své diplomové práci věnuje problematice strachu a úzkosti u žáků 8. tříd ZŠ v matematice. Pomocí dotazníkového šetření zjišťuje, zda se strach v matematice jako předmětu překrývá s žákovským strachem v úkolové situaci a jakou má strach u žáků v matematice podobu. Ověřuje existenci několika komponent strachu s důrazem na jejich vazbu k výkonu žáků a dalším charakteristikám.

Výsledky práce ukazují strach v matematice jako spíše inhibiční sílu, která se pojí s negativním prožíváním nejen hodnotící situace, ale i doby před a po vypracování úkolů. Výzkumné závěry podporují testovou úzkost a strach jako multidimenzionální konstrukt a ukazují přítomnost jak kognitivních, tak emocionálních symptomů strachu. Poukazují též na důležitou úlohu, kterou v žákovském výkonu a v prožívání hodnotících situacích hraje vnímaná osobní zdatnost.

Práce přináší podklad pro lepší operacionalizaci a vytvoření diagnostických metod pro oblast strachu ve škole. Je logicky členěna, má přehlednou strukturu. Obsahuje všechny povinné součásti, požadovaný rozsah je dodržen. Odkazy na literaturu jsou až na výjimky (např. chybějící odkaz k teorii rozměrového efektu v posledním odstavci na str. 69) v pořádku.

Teoretická část, založená především na studiu zahraniční literatury, zdařile shrnuje řadu modelů testové úzkosti. Autorka vybírá ty, které jsou pro školní prostředí nejpřínosnější a řadí je do dvou základních kategorií - modelů interference a modelů deficitu. Přehledně popisuje dopad strachu a testové úzkosti nejen na samotnou testovou fázi, ale na celý proces učení. Zabývá se také tím, jak může testová úzkost a strach ovlivňovat proces zpracování informací. Věnuje se jak strukturálnímu, tak procesuálnímu pohledu na testovou úzkost. Na teoretické části oceňují nejen přehlednost představených teorií a modelů, ale zejména autorčinu snahu je vztahovat ke školnímu prostředí a k vlastnímu výzkumu.

Výzkumná část je uvedena představením cílů výzkumu, prezentací výzkumných otázek a stanovením hypotéz. Následuje stručný popis výzkumných metod a výzkumného vzorku. Další část nazvaná *Motivační ukazatele v úkolové situaci a v doméně matematiky* popisuje zkoumané proměnné. Pro porozumění výsledkům výzkumu by si tato část zasloužila přesnější vymezení, a to především u ukazatelů strachu.

Otázky pro obhajobu:

1. Proč autorka neuvádí konkrétní otázky, ze kterých byly ukazatele vytvořeny?
2. Bez znalosti směru síly proměnných nelze porozumět výsledkům. Proč je kódování výsledků uvedeno až v příloze?

Výsledky výzkumu jsou prezentovány přehledně. Tabulky 10 – 14 by bylo vhodné prezentovat ve stručnější formě. Údaje o počtech sledovaných žáků, použitém dvoustranném testu a zvolených hladinách významnosti by mohly být shrnuty v textu. Místo znaku Ø bych doporučovala pro průměr použít vhodnější $\bar{x}$.

Výsledky korelační analýzy autorka velice zdařile interpretuje, je zjevný její hluboký zájem o danou problematiku. Méně propracovaná je interpretace faktorové analýzy. Konkrétně u faktoru 1 by bylo korektnější mluvit o špatném prospěchu z matematiky sdruženém s nervozitou, obavami atd. než o žácích se špatným prospěchem, kteří prožívají nervozitu, obavy atd. Problém má totiž i svoji kladnou polohu: Zrovna tak můžeme mluvit o dobrém prospěchu z matematiky svázaném s malou nervozitou, málo obavami, atd.

Otázka pro obhajobu:

3. Pripustíme, že pro interpretaci faktorů budeme brát v úvahu i faktorové zátěže vyšší než 0,3. Jak lze potom interpretovat čtvrtý faktor?

Celkově práci pokládám za velmi zdařilou. Blanka Neudörflová prokázala, že. disponuje dobrou teoretickou citlivostí a ovládá badatelské postupy. Výhrady prezentované v posudku považuji za spíše dílčí a diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 8.5.2016

Alena Škaloudová, Ph.D.